

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3*

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE MANAGEMENT IN THE ASPECTS OF ADMINISTRATIVE AND MANAGEMENT PROCESSES UNDER KHON KAEN PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 3

สุภาพร โจรจนเดชากุล¹, ธนาศักดิ์ ศิริบุญยพันธ์²,

วีระพงษ์ เทียมวงศ์³, สมศักดิ์ ภูมิทอง⁴

Supaphorn Rotjanadechakool¹, Thanasak Siripunyanan²,

Veerapong Tiamvong³, Somsak Poomkong⁴

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย^{1,2,3,4}

College of Asian Scholars^{1,2,3,4}

Email : rojanadechakool112522@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 และ2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการบริหารและการจัดการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการ

เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน และด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ตามลำดับ 2) แนวทางการ พัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มี 6 ด้าน 18 แนวทาง มีความเหมาะสม ความ เป็นไปได้ ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ : การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา; สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็น; กระบวนการบริหารและการจัดการ

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the current situation desirable condition and the necessary needs of quality assurance administration within educational institutions. Administrative and management processes under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 3 and 2) to study the development of quality assurance administration within educational institutions in terms of administrative and management processes. Under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3. The samples were school administrators and teachers a total of 291 people. The research tools were questionnaire. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) technique was used to prioritize needs.

The results were as follows: 1. The current state of quality assurance administration within educational institutions in terms of administrative and management processes. Under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area, Area 3, overall and each aspect had a high average level. The aspect with the highest average value was the aspect of academic development that emphasized the quality of learners in all aspects according to the curriculum, institutes and all target groups. The desirable condition of quality assurance administration within educational institutions. Administrative and management processes overall and each aspect had the highest average level is the organization of information technology systems to support management and learning management. As for the needs and requirements of quality assurance administration within educational institutes in terms of administration and management in order of descending order, namely, the organization of information technology systems to support management and learning management. The development of teachers and personnel to have professional expertise. The arrangement

of physical and social environments conducive to quality learning management. In terms of having a quality management system for educational institutions goal-oriented Clear vision and mission and the implementation of academic development that emphasizes the quality of all-round learners according to the curriculum, institutions and all target groups, respectively. 2) Guidelines for developing quality assurance management within educational institutions in terms of administrative processes and management. Under the jurisdiction of the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 3, there are 6 areas and 18 guidelines that are appropriate. possibility to be used as a guideline for the development of quality assurance management within educational institutions regarding administrative processes and management. Under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 3 is at the highest level in every aspect.

Keywords : Quality assurance management within educational institutions; Current conditions, desired conditions, and necessary needs; Administrative processes and management

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาในบริบทของสังคมไทย ปัจจุบันรูปแบบการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็น การ ศึกษาในระบบ ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะ ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพบุคลากร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของ คณะกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการ ศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามบริบท และความต้องการของตนเอง คุณภาพ ผู้เรียนและคุณภาพในการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) จากปัญหาวิกฤตของการศึกษาไทยที่สะสมมานาน ไม่ว่าจะเป็นปัญหา ความแตกต่าง ของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระหว่างสถานศึกษา ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียน ไม่ได้ ปัญหาความ เหลื่อมล้ำในโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา ปัญหาสถานศึกษาขนาดเล็กในชนบท ปัญหาการ รวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง แม้กระทั่งการกระจายอำนาจไปสู่ สถานศึกษา แต่ก็มีการบริหารและการจัดการที่ขาดความรับผิดชอบต่อผู้เรียน มุ่งผลิตในเชิงปริมาณ มากกว่าคุณภาพและผลดีกำลังคนไม่สนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนา ประเทศ ผู้สำเร็จการศึกษาขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผล และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 และสมรรถนะในการปฏิบัติงานส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ของกำลังแรงงานภายใต้ระบบ

เศรษฐกิจและสังคมที่ประเทศไทยกำลังเผชิญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ และมีบทบาทอย่างยิ่งที่จะทำให้บุคคลพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน (พัชรา จิตรแจ้ง, 2546)

คุณลักษณะการศึกษาด้านการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาตนเองและปลูกฝังผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคมไทยและมีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมีความคิดสร้างสรรค์ โดยสถานศึกษาร่วมกับชุมชนกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ตามความต้องการซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของชุมชนและสถานที่ตั้ง โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นกรณีเฉพาะนอกเหนือหรือเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ หรือพิจารณาขึ้นมาใหม่ เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างเอกลักษณ์เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อื่นๆ ให้แก่ผู้เรียนและสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้คุณลักษณะการศึกษากลายเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการผ่านช่วงชั้นที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และวางเป้าหมายไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

มาตรฐานการศึกษาของชาติมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาโดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบกับได้มีประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 และกระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ.2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการ สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย 1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร ซึ่งในการบริหารและการจัดการสถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ของสถานศึกษารวมทั้งระบบบริหารจัดการคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรและงานวิชาการจะสะท้อนผู้เรียนมีความรู้ความสามารถส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนรอบด้าน การพัฒนาครูและ

บุคลากร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ จัดสภาพแวดล้อมและบริการที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาตลอดจนมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับ วิชิตา บุญมี (2561) กล่าวไว้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการเป็นการดำเนินงานแนวทางวิธีการที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการปฏิบัติงานตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิมที่ครอบคลุมด้านวิชาการด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศและด้านสภาพแวดล้อมโดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา และศุภชัย นาทะพันธ์ (2551) สรุปว่าการบริหารระบบการประกันคุณภาพในแต่ละช่วงเวลาผู้บริหารต้องกำหนดทิศทาง ขอบเขตและเส้นทางในอนาคตขององค์กรให้บรรลุผล กระบวนการบริหารและการจัดการจึงเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น การพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการถือเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสามารถสร้างศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนเป็นผู้ที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและการทำงานด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยที่ได้นำไปใช้เป็นข้อมูลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและเป็นแนวทางส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาในการวางแผนบริหารและจัดการงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ได้มาตรฐานต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ

3.2 ได้แนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้การที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการให้มีประสิทธิภาพ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำนวนทั้งสิ้น 1,181 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 172 คน ครู จำนวน 1,009 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางจี้ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำนวนทั้งสิ้น 291 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 118 คน ครู จำนวน 278 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้พื้นที่อำเภอเป็นชั้นในการแบ่งแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากแบบไม่ใส่กลับคืน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบตอบสนองรายการคู่ (Dual-response Format) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert' Rating Scale) โดยครอบคลุมเนื้อหากระบวนการบริหารและการจัดการ โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ซึ่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 ค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายเพียร์สันตามวิธี Item Total Correlation โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ซึ่งข้อคำถามแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.45 – 0.83 และข้อคำถามแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.54 – 0.87 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีค่าความเชื่อมั่นที่สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้ การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตศึกษา วิทยาลัย

บัณฑิตเอเชีย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อขออนุญาตและอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2) นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในรูปแบบออนไลน์พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามใน Google form ผ่านระบบ QR Code การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอข้อมูล ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์จัดลำดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) โดยหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) โดยใช้สูตร $PNI_{Modified}$

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 1) จัดลำดับความสำคัญและความต้องการจำเป็นของประเด็นคำถามแล้วนำมาเรียงลำดับตามองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำประเด็นคำถามไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาแบบการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่พัฒนาขึ้นตามการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 2) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (Likert' Rating Scale) การวิเคราะห์ข้อมูล 1) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 นำแบบประเมินที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 สรุปผลได้ดังนี้

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับที่
1. มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	4.07	0.51	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด	0.180	5
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.09	0.58	มาก	4.83	0.39	มากที่สุด	0.181	4
3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.13	0.48	มาก	4.87	0.34	มากที่สุด	0.180	6
4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.00	0.59	มาก	4.89	0.34	มากที่สุด	0.223	2
5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	4.03	0.68	มาก	4.90	0.32	มากที่สุด	0.216	3
6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	4.01	0.63	มาก	4.94	0.27	มากที่สุด	0.233	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.05	0.40	มาก	4.87	0.25	มากที่สุด	0.202	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.40) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย มีค่ามากที่สุด

คือ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) และด้านพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีค่าน้อยที่สุด คือ $\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.59)

สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ มีค่ามากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.27) และด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มีค่าน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.41)

การประเมินความต้องการจำเป็น ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้าน การบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ได้ ค่าดัชนี ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) เท่ากับ 0.202 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้มีค่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.233$) และด้านดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.180$)

5.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการ บริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

จากการศึกษาข้อมูลที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง ได้แนวทาง จำนวน 18 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.75 ความเป็นไปได้อยู่ใน ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.38 โดยเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการ เรียนรู้มี 3 แนวทาง ได้แก่ (1) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และการ จัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ส่งต่อข้อมูลได้ง่าย ลดการใช้กระดาษและมีระบบ internet พร้อมใช้งาน (2) สำรวจความต้องการและสนับสนุนจัดสรรอุปกรณ์และเครื่องมือทางเทคโนโลยีให้พร้อมใช้งาน และ (3) พัฒนาครูให้มีความรู้ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องเพื่อช่วยในการบริหารจัดการ ห้องเรียนของครู

2) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มี 3 แนวทาง ได้แก่ (1) พัฒนาครูให้มีความรู้ในการดำเนินงานวิจัย การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ และการ จัดทำรายงานการวิจัยโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ จัดให้มีคณะที่ปรึกษาการทำวิจัยของครู ในสถานศึกษา โดยมีคณะทำงานเกี่ยวกับงานวิจัยเป็นผู้คอยกำกับติดตามและให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อ นำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน และกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานวิจัย ในชั้นเรียน (2) ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ในการทำสื่อหรือนวัตกรรม ทำบันทึกข้อตกลงร่วมมือ กับสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษา มีการจัดประกวดสื่อ นวัตกรรมเพื่อกระตุ้นสร้าง ขวัญกำลังใจให้กับครูในการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์ และ (3) การวิเคราะห์ความต้องการ พัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพของครูโดยการสร้างความตระหนักในการพัฒนาทักษะ วิชาชีพที่ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ของแต่ละบุคคล

3) **ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ** มี 3 แนวทาง ได้แก่ (1) การจัดบริการสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งเสริมให้ครูใช้ ICT ในการจัดการเรียนการสอน และมีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ครูบุคลากร และนักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลสำหรับการเรียนรู้ (2) ให้ครูออกแบบแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับรายวิชาที่สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการคิด เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดค่ายวิชาการ และ (3) มีการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ และแหล่งสืบค้นข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยจัดตั้งผู้ดูแลคอยให้คำแนะนำในการใช้งานและส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับ Digital literacy ให้ทุกห้องเรียนเป็นห้องปฏิบัติการเพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และมีห้องสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่มีความทันสมัยพร้อมใช้งานได้ทุกเวลา

4) **ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา** มี 3 แนวทาง ได้แก่ (1) ครูมีส่วนร่วมสะท้อนความสำเร็จการดำเนินงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและส่งเสริมการจัดแสดงผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันกับบุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (2) ครูสร้างนวัตกรรม เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาการใช้นวัตกรรมจัดการศึกษา จัดระบบและบริการสื่อ หรือนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีสื่อ หรือนวัตกรรมสำเร็จรูปทั้งที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการต่าง และ (3) ครูมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา

5) **ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน** มี 3 แนวทาง ได้แก่ (1) ครูปรับวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา สร้างแรงบันดาลใจให้ครูตระหนักถึงคุณภาพนักเรียนร่วมกัน และความเป็นวัฒนธรรมองค์กร มีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน โครงการและกิจกรรมต่าง (2) การบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง (3) สถานศึกษาวิเคราะห์แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล ต้นสังกัดบริบทของสถานศึกษา สภาพแวดล้อม ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาไปสู่แผนปฏิบัติการ

6) **ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย** มี 3 แนวทาง ได้แก่ (1) ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา (2) ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ (3) ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเรียนการสอนระหว่างครูในโรงเรียน และโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย จัดกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนกิจกรรมที่หลากหลายภายในโรงเรียน และโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย

6. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1) ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการ การเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาลำดับแรก เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์วางแผนการบริหารจัดการและครุณาข้อมูลสารสนเทศ มาวิเคราะห์ผลการเรียนและบริหารจัดการชั้นเรียนได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารควรสนับสนุนในด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีระบบอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอต่อความต้องการใช้งานและพัฒนาให้บุคลากรเข้าถึงเครือข่าย สร้างความรู้ ความเข้าใจให้สามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นระบบและสามารถนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้จัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ วิไลพร พิทักษา (2561) ที่กล่าวว่า การอาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อใช้ในการจัดหาประมวลผลการจัดเก็บและเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เพื่อเพิ่มความรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ระบบสารสนเทศกับการบริหารสถานศึกษาทำให้การบริหารจัดการของผู้บริหารมีความสะดวกรวดเร็วและมีคุณภาพ การที่องค์กรจะเลือกวิธีใดเพื่อปรับปรุงศักยภาพการทำงานขององค์กรก็แล้วแต่วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กร หลายองค์กรเลือกที่จะเพิ่มประสิทธิภาพโดยการนำระบบเทคโนโลยีใหม่มาใช้งานเพื่อการบริหารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ระบบข้อมูลที่ใช้ในการบริหารงานที่ถูกต้องและเที่ยงทันต่อเวลาเพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างเหมาะสมอันจะส่งผลให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล, 2562)

2) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาลำดับที่สอง เนื่องจากการพัฒนาตนเองของครูเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาวิद्यฐานะและเพื่อนำมาส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการดำเนินงานวิจัย หรือเทคนิค วิธีการใหม่ๆ การพัฒนาสื่อ หรือนวัตกรรม และกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ที่กล่าวว่า ครูควรจะได้รับพัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ใช้การวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาตนเองเพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีทักษะการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ การสร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงตนเอง และการปรับปรุงตนเองโดยแสวงหาการสนับสนุนจากบุคคลในอาชีพเดียวกันจุดเริ่มต้นของการพัฒนาตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพครู คือ การประเมินความสามารถของตนเอง เพื่อนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาอย่างรอบด้าน

3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่าง มีคุณภาพ มีความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาลำดับที่สาม เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ดีส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกด้าน มีแรงจูงใจและเกิดความสุข ดังนั้น

ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้ออกแบบแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการสืบเสาะแสวงหาความรู้และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ สนับสนุนบริการสื่อส่วนกลางให้ครูได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและครูสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จัดเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับ นัทธีรัตน์ พีระพันธ์ และอิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2561) ที่สรุปว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของครูเกี่ยวกับสมรรถนะ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมครูมีความต้องการจำเป็น มากที่สุด ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนในการทำให้การสอนและการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ ICT ด้านทักษะในการประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดขั้นสูงและมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านเจตคติเกี่ยวกับการเผยแพร่ประสบการณ์ ทักษะ ความรู้ และมีการร่วมมือ ผู้เชี่ยวชาญในระดับเดียวกันเพื่อเป็นการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการศึกษา นอกจากนี้ 1) ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน หรือเต็มศักยภาพของผู้เรียน 2) ควรมีการจัดให้มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยในทุกห้องเรียน ทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อวัสดุรวมทั้งระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้งานได้ดีในทุกห้องเรียน 3) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ควรมีการปรับปรุงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น การที่สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้จะ ส่งเสริมให้การจัดการศึกษาได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (วิชุดา บุญมี, 2561)

4) ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาลำดับที่สี่ เนื่องจากการบริหารคุณภาพเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยร่วมกันวิเคราะห์ SWOT นำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบบริหารกำกับ ติดตาม การดำเนินงานเป็นระยะประเมินผลการดำเนินงานตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่น จุดด้อยของ สถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชุดา บุญมี (2561) พบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาควรมีการจัดทำการวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS โดยมีการวิเคราะห์ร่วมกันกับบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อเป็นการวางแผนการทำงานและนำมาสะท้อนผลการบริหารคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fasasi, Yunus Adebunmi and Oyeniran, Saheed (2015) พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานคุณภาพโรงเรียนความสามารถของผู้บริหารที่จะนำกลยุทธ์ใน สถานที่เพื่อให้แน่ใจว่าคุณภาพในการผลิตของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดประสิทธิผลของ โรงเรียน การประกันคุณภาพเป็นงานสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในระบบโรงเรียนและการบริหารการจัดการที่สำคัญควรประสานครูและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่จะเห็นว่าการกิจกรรมจะมุ่งสู่การประกันคุณภาพในโรงเรียนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การประกันคุณภาพที่สำคัญควรรู้จักปรัชญาของการศึกษาในทุกด้านของกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อให้ได้รับสิ่งที่ดีที่เกี่ยวข้องทุกคนควรกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมและมีความรับผิดชอบและการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลผู้บริหารต้องวางแผนเชิงกลยุทธ์การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการจัดการกระบวนการการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้การ

มุ่งเน้นบุคลากรและการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จโดยการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพ มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อให้ขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขณะเดียวกันก็มีการทบทวนผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนานักเรียนและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของโรงเรียนและขับเคลื่อนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาโดยใช้เครื่องมือทั้งในด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคลและเทคโนโลยีเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรทุกคนโดยส่งไปอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสามารถกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาออกแบบระบบงานที่ครอบคลุมภารกิจทุกด้าน (พรณระพี คุณธนะวิชพงษ์, 2559)

5) ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มีความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาลำดับที่ห้า เนื่องจากเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจเป็นการกำหนดทิศทางทางการดำเนินงานของสถานศึกษาทำให้ครูและบุคลากรมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในแต่ละบุคคลไปสู่จุดหมายปลายทางเดียวกันโดยคำนึงถึงคุณภาพผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรกำหนดกรอบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาเพื่อให้ครูได้ดำเนินงานให้ เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนดกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้ครูตระหนักถึงคุณภาพผู้เรียนร่วมกันตลอดจนส่งเสริมให้ความรู้และทำความเข้าใจกับครูในกระบวนการทำงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชิต ขำดี และต้องลักษณ์ บุญธรรม (2562) พบว่า ผู้บริหารและครูมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน คือ การมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสมาชิกต้องตระหนักถึงองค์กรสมาชิกทุกคนได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์มีส่วนร่วมในการนำวิสัยทัศน์เหล่านั้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนการตระหนักรู้ด้วยตนเองซึ่งผลการปฏิบัติงานนั้นเป็นผลจากข้อตกลงร่วมกันการทำให้วัตถุประสงค์ของบุคคลและขององค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้นำมีบทบาทที่ชัดเจน เช่น เป็นต้นแบบให้เห็นความก้าวหน้าและความสำเร็จในอนาคตใช้การสื่อสารเพื่อให้พนักงานเกิดความผูกพันในการทำให้สำเร็จและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมขณะเดียวกันบุคลากรขององค์กรก็มีบทบาทให้ความร่วมมือทำให้สำเร็จตามข้อผูกพันต่อองค์กร (กัลยารัตน์ ธีระธนะชัยกุล, 2562)

6) ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย มีความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาลำดับที่หก ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการศึกษาทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาวิชาการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการในการจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และ ประเมินหลักสูตรเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมและสร้างความตระหนักในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและนำผลการประเมินไปวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพรวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน สอดคล้องกับ ดร.ณิ จำปาทอง (2562) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศหลักสูตรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ควรวางแผนดำเนินการกิจกรรมสำคัญเพื่อให้ครูปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพจัดให้มีการประเมินหลักสูตร เช่น การนิเทศ ติดตามช่วยเหลือครูทางวิชาการ การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และการช่วยเหลือหรือการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ

ชุมชนนำผลการประเมินมาประเมินปรับปรุงหรือแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรเพื่อให้เกิดความสำเร็จ
อย่างมีประสิทธิภาพ

7. องค์ความรู้ใหม่

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้าน
กระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
ปัจจัยที่เอื้อหรือมีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ คือ การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาครู
และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อ
การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์
และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ตลอดจนการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียน
รอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการวางแผนนโยบาย
ที่ครอบคลุมทุกงาน ดำเนินงานเพื่อนำพาให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ สนองต่อการแข่งขันและทันต่อ
การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกได้

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารควรมีการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ตลอดจนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ
เพื่อเตรียมการรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

8.2.2 ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการวางแผนนโยบายที่ครอบคลุมทุกงาน
ดำเนินงานเพื่อนำพาให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

8.2.3 ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานด้านการพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบ
ด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายตลอดจนการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่
ชัดเจน รวมทั้งมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการสำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดอื่นๆ

8.3.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาในพื้นที่หรือในสถานศึกษาอื่น

9. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ครุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กัลยารัตน์ อีระชนชัยกุล. (2562). **การจัดการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ดรุณี จำปาทอง. (2562). **ผู้นำกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในเอกสารประกอบการสอน การพัฒนาทักษะและประสบการณ์วิชาชีพสำหรับผู้นำทางการศึกษา หน่วยที่ 10**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นัทธีรัตน์ พีระพันธุ์ และอิทธิพัทธ์ สுவทันพรกุล. (2561). **การพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้สำหรับครูในศตวรรษที่ 21**. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์คณะศึกษาศาสตร์ มศว*. 19(1). 244-260.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พรรณระพี คุณนะวนิชพงษ์. (2559). **การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีศึกษาโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรา จิตรแจ่ม. (2546). **ผลของการสอนโดยใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและวิธีการจัดกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พิชิต ขำดี และ ต้อมลักษณ์ บุญธรรม. (2562) **ความต้องการจำเป็นของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 39(2). 67-78.
- วิชุดา บุญมี. (2561). **การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไลพร พิทักษา. (2561). **รูปแบบการบริหารจัดการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ศุภชัย นาทะพันธ์. (2551). **การควบคุมคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **การขับเคลื่อนการศึกษามัธยมศึกษาไทย 4.0 เพื่อการมีงานทำแห่งศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Fasasi, Yunus Adebunmi and Oyeniran, Saheed. (2015). **Assessing Principals' Quality Assurance Strategies in Osun State Secondary Schools, Nigeria**. *International Journal of Instruction*. 7(1). 165-176.